

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Jarmila Androvičová
Článok / Article: Medzinárodná konferencia: „Human Forum - demokracia v ohrození?“
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

ANDROVIČOVÁ, J. 2017. Medzinárodná konferencia: „Human Forum - demokracia v ohrození?“. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 20, č. 1, 2017. ISSN 1335 – 2741, s.164-167. Dostupné na internete: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/archiv-vydani/2017/1-2017/jarmila-androvicova.html>.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA: „HUMAN FORUM – DEMOKRACIA V OHROZENÍ?“

INTERNATIONAL CONFERENCE: “HUMAN FORUM – DEMOCRACY IN DANGER?”

Jarmila Androvičová*

Občianska platforma Nie v našom meste! v spolupráci s Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a občianskym združením Centrum komunitného organizovania pripravili v poradí už 3. ročník podujatia Human forum. Podtitulom názvu konferencie bola otázka Demokracia v ohrození? Odpovede na ňu ako aj ďalšie otázky sa účastníci podujatia snažili hľadať počas 7. – 8. decembra 2016 v Banskej Bystrici.

Podujatie pozostávalo z niekoľkých častí, odohrávalo sa v priestoroch viacerých inštitúcií pôsobiacich na území mesta Banská Bystrica a k hlavnej téme konferencie sa pristupovalo viacerými formami. Súčasťou konferencie bolo preto aj niekoľko sprievodných podujatí, napríklad vernisáž fotografickej výstavy Na ceste... slovenského fotografa a reportéra **Andreja Bána**, ekumenická bohoslužba spojená s kultúrnym programom, prehliadka dokumentárnych filmov a diskusia s autorom **Tomášom Rafom**, či zasadnutie komory mimovládnych organizácií Rady vlády pre mimovládne organizácie. Hlavná časť programu začala v prvý konferenčný deň v historickej radnici mesta Banská Bystrica, kde sa konala panelová diskusia pod názvom Akým smerom sa vyvíja demokracia. Na úvod vo svojich príhovoroch prítomných oslovili tí, ktorí nad podujatím prebrali záštitu: verejná ochrankyňa práv **Jana Dubovcová**, primátor mesta Banská Bystrica **Ján Nosko**, rektor Univerzity Mateja Bela **Vladimír Hiadlovský** a dekan Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov **Branislav Kováčik**. Ďalej so svojimi príhovormi vystúpili aj veľvyslankyňa nórskeho kráľovstva **Inga Magistad**, veľvyslanec USA **Adam**

* Mgr. Jarmila Androvičová, PhD. pôsobí ako odborná asistentka na Katedre politológie, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: jarmila.androvicova@umb.sk.

Sterling a veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska **Andrew Garth**. V panelovej diskusii následne vystúpili a diskutovali ombudsmanka **Jana Dubovcová**, **Peter Terem** z Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, **Csilla Droppová** za iniciatívu Nie v našom meste a **Milan Šagát** z organizácie Via Iuris. Diskusiu moderovala **Alexandra Bitušíková** z Univerzity Mateja Bela. V úvode zdôraznila, že cieľom fóra je vytvoriť priestor pre širokú diskusiu rôznych spoločenských aktérov na témy súvisiace so stavom ľudských práv a základných hodnôt v demokratickej spoločnosti, poukázať na rastúce negatívne javy akými sú rastúca intolerancia, neznášanlivosť, xenofóbia, rasizmus, antisemitizmus a hľadať riešenia v oblasti prevencie a odstraňovania týchto javov.

Jana Dubovcová vo svojom vystúpení poukázala na problém formalizmu v prístupe k ľudským právam spočívajúci v tom, že k mnohým ľudskoprávnym dohovorom Slovenská republika síce pristúpila, ale v praxi akoby sme si z nich vybrali len to, čo sa nám hodí a tlak na dôsledné dodržiavanie týchto princípov absentuje. Zároveň poukázala na to, že aktivizácia v prospech dodržiavania ľudských práv je na Slovensku vnímaná vo verejnom priestore negatívne a tí, ktorí sa tejto problematike venujú, sú označovaní ako „ľudskoprávni svätuškári“ či agenti cudzích štátnych mocností. Takýto prístup nie je cudzí ani čelným predstaviteľom štátu, ktorí formujú verejnú mienku. O týchto problémoch hovorila aj v súvislosti s výkonom svojej funkcie, kde poukázala na neochotu politikov a verejných funkcionárov či inštitúcií konať v prípade zistení systémového pochybenia v oblasti dodržiavania základných ľudských práv a slobôd (napríklad v prípade etnickej segregácie na školách). **Milan Šagát** zdôraznil, že kríza demokracie je podľa neho spojená s krízou dôvery voči demokratickým inštitútom a táto je podľa neho výsledkom krízy právneho štátu, výsledkom toho, že nefungujú hlavné inštitúty právneho štátu, ako napríklad súdy. Zdôraznil úlohu občianskej spoločnosti ako kľúčového priestoru pre rozvoj demokratických hodnôt a priestoru, ktorý môže byť a má byť hrádzou proti tyranii a miestom budovania medziludskej a spoločenskej dôvery. **Peter Terem** hovoril o potenciáli súčasných spoločností reagovať na výzvy, ktorým svet aktuálne čelí a o možnostiach Slovenskej republiky, a teda nás všetkých, prispieť k tomu, že práve Európska únia bude inštitúciou s takýmto potenciálom, pretože napriek všetkému v Európskej únii existuje snaha riešiť problémy v súlade so základnými hodnotami a princípmi. Na nich bola budovaná a to aj pri riešení antagonizmov, ktoré jej fungovanie sprevádzajú vo vnútri alebo navonok. Jednou z takýchto výziev je migrácia. Za jednu z hlavných výhod

liberálnych spoločností považuje schopnosť sebareflexie vlastných omylov a preto chápe liberalizmus ako základný tmel západných spoločností. **Csilla Droppová** zdôraznila, že súčasnú spoločnosť vníma ako veľmi atomizovanú a jednotlivé jej segmenty ako príliš uzavreté samé do seba a neschopné reagovať na nové výzvy. Ako pozitívny príklad, ktorý túto uzavretosť prekračuje, uviedla práve spoluprácu občianskeho a akademického sektora pri organizácii Human forum. V následnej diskusii sa hovorilo najmä o úlohe výchovy a vzdelávania ako nástroja eliminácie radikalizmu a extrémizmu.

Druhý deň pokračovalo rokovanie v hlavnej plenárnej sekcii na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, súčasne však na viacerých ďalších miestach prebiehali tematické workshopy určené pre verejnosť, ale aj konkrétne cieľové skupiny, napríklad žiakov základných a stredných škôl či učiteľov. V historickej radnici mesta prebiehal workshop Kultúra a tradície rómskej komunity pod vedením **Jolany Nátherovej** z občianskeho združenia Nádej deťom. V Bábkovom divadle na Rázcestí mohli zas žiaci zo základných škôl vidieť predstavenie List čiernemu synovi s následnou diskusiou. Hlavná plenárna sekcia v druhý rokovací deň niesla názov Radikalizácia verzus poznanie a kritické myslenie. V nej vystúpila štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti **Mária Kolíková** a priblížila novú právnu úpravu riešiacu dôsledky radikalizmu a extrémizmu. Sociológ a poradca prezidenta SR **Martin Bútora** hovoril o nepriateľských prejavoch vo verejnej diskusii a o radikalizácii verejnej diskusie na Slovensku, novinár a publicista **Martin Milan Šimečka** nadviazal a takisto zdôrazňoval význam slov a charakteru diskusie, ktorá ovplyvňuje aj následné konanie a správanie ľudí. Psychiater, spisovateľ a publicista **Peter Hunčík** potvrdil z pohľadu psychiatra skutočnosť, že verbálna agresivita predchádza tej brachiálnej (smerujúcej k priamym fyzickým prejavom a útokom) a preto je potrebné jej venovať pozornosť.

Popoludní podujatie pokračovalo vedeckou časťou konferencie v troch sekciách: Príčiny, prejavy a nástroje eliminácie radikalizmu a pravicového extrémizmu, Kritické myslenie a vzdelávanie ako nástroj predchádzania radikalizmu a extrémizmu a Právne nástroje ochrany ľudských práv. Príspevky z tejto časti konferencie budú publikované formou elektronického zborníka.

Súčasťou populudňajšieho programu bol príhovor prezidenta SR **Andreja Kisku**, ktorý zdôraznil, že súčasný svet je komplikovaný a veľmi rýchlo sa mení, v dôsledku čoho podľa neho mladí ľudia strácajú pevnejší základ svojej identity, čo z nich robí ľahkú korisť extrémizmu a radikalizmu. Problém podľa neho súvisí aj s nástupom nového fenoménu sociálnych sietí, ale tiež

s nerovnomerným rozdelením bohatstva v našej spoločnosti a neschopnosťou riešiť závažné problémy, ako napríklad veľké korupčné kauzy, čo spôsobuje stratu dôvery v štát.

Popoludní sa odohrali ešte dve zaujímavé diskusie. Na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov prebehla diskusia o spoločenskom vývoji na Slovensku s **Martinom Milanom Šimečkom**, odborníkom na extrémizmus **Radovanom Bránikom** a **Ľubomírom Kováčom**, aktívnym občanom a voličom strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko. **Radovan Bránik** v diskusii zdôraznil, že **Marian Kotleba** „vyrástol“ na animozitách, ktoré pociťuje väčšinová spoločnosť, najmä voči Rómom, a ktoré sú v spoločnosti hlboko zakorenené a ich pôvod je potrebné hľadať hlbšie v minulosti. Zároveň zdôraznil, že v princípe nedemokratické smerovanie strany Kotleba – ĽSNS je to, čo podľa neho jeho voliči podceňujú. **Lubomír Kováč** zdôraznil, že považuje Európsku úniu za geniálny projekt, obáva sa však, že sa utápa v mori alibizmu. Problém vidí v prílišnom odovzdávaní kompetencií národného štátu na úroveň EÚ. **Martin Milan Šimečka** na to reagoval zdôraznením toho, že väčšina rozhodnutí Európskej únie nie je rozhodnutím Európskej komisie a euroúradníkov, ale predsedov vlád jednotlivých členských štátov. Diskutovalo sa ďalej o schopnosti našej spoločnosti riešiť závažné problémy, s ktorými je konfrontovaná, najmä zlé sociálne postavenie veľkej časti spoločnosti, o postavení súčasných spoločenských elít na Slovensku, ale aj o globálnych fenoménoch súčasnosti (akými sú napríklad sociálne siete) a o tom, ako zasahujú Slovensko a tunajšie politické a spoločenské dianie.

V Bábkovom divadle na Rázcestí témou diskusie bolo, či sú súčasné mainstreamové médiá v kríze. Diskutovali tu **Zuzana Hanzelová** z Rozhlasu a televízie Slovenska, novinárka **Marta Šimečková**, redaktorka časopisu Týždeň **Marína Gálisová** a **Boris Koróni** z rádia Slobodný vysielateľ. Diskutovalo sa o štandardoch a etických princípoch, ktoré by novinári mali vo svojej práci dodržiavať, o tom, či a aké hranice existujú pri vysielaní a dávaní priestoru kontroverzným osobám, ale aj o finančných problémoch mainstreamových médií, ktoré súvisia s nástupom internetu a nových médií a o schopnosti tradičných médií reagovať formou a obsahom na nové výzvy.

Hlavný program podujatia zakončil kultúrny večer Pocta ľudskosti v Centre nezávislej kultúry Záhrada. Nasledujúci deň pokračovali vzdelávacie workshopy pre žiakov a študentov základných a stredných škôl, ktorými sa 3. ročník Human forum definitívne ukončil. Štvrtý ročník podujatia sa uskutoční v Banskej Bystrici v novembri 2017.